

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 3 G 1 0 5 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

NARAVOVARSTVO

Izpitna pola 1

Torek, 3. februar 2026 / 30 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, ključ za določevanje rastlin in periodni sistem.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola vsebuje 20 kratkih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 20.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Kako hladnokrvne živali uravnavajo telesno temperaturo pri nizki temperaturi okolja?

- A Z nastavljanjem sončnim žarkom.
- B S povečanjem zalog maščobnega tkiva.
- C Z gostejšo dlako.
- D S povečanjem stopnje presnove.

(1 točka)

2. Kateri procesi potekajo znotraj kroženja vode?

- A Evapotranspiracija, nitrifikacija, kondenzacija.
- B Transpiracija, evaporacija, sublimacija.
- C Transpiracija, kondenzacija, amonifikacija.
- D Evtrofikacija, evaporacija, sublimacija.

(1 točka)

3. Kaj je erozija?

- A Spiranje različnih onesnaževal iz točkovnih virov onesnaženja.
- B Zadrževanje finih talnih delcev s pomočjo rastlin.
- C Način čiščenja tal »ex situ«.
- D Premikanje prsti zaradi vetra, vode ali gravitacije.

(1 točka)

4. Kakšne so slabosti fitoremediacijske metode čiščenja onesnaženih tal?

- A Visoki kapitalski vložki in dolgotrajnost postopkov.
- B Nizka estetska vrednost in zahtevna oskrba rastlin.
- C Uporabnost le za zgornje plasti tal in vezanost na vegetacijsko sezono.
- D Visoki operativni stroški in slaba dobavljivost primernih rastlin.

(1 točka)

5. Obkrožite pravilno trditev.

- A Krajinski park Ljubljansko barje spada med ožja zavarovana območja.
- B Vse naravne vrednote so ogrožene.
- C Škocjanske jame so znane po podzemnem mokrišču.
- D Bohinjsko jezero je Ramsarska lokaliteta.

(1 točka)

6. Merili vrednotenja oz. kriterija za določitev naravnih vrednot sta med drugim:
- A splošna razširjenost in uporabnost naravne vrednote.
 - B ustrezno pedološko stanje in dinamično ravnovesje.
 - C ekosistemska pomembnost in pričevalnost.
 - D ekološko stanje vodotoka in ekološko stanje jezera.
- (1 točka)*
7. S čim pomijemo čašo, ko pri praktičnem pouku delamo s fiziološko raztopino?
- A S koncentrirano solno kislino.
 - B S sodo.
 - C Z organskimi topili.
 - D Z vodo.
- (1 točka)*
8. Pri vzorčenju gozda so dijaki spremljali delež iglastih in listnatih dreves. Kateri parameter so spremljali?
- A Socialni položaj dreves.
 - B Razvojne faze gozda.
 - C Mešanost sestoja.
 - D Slojevitost gozda.
- (1 točka)*
9. Našteti so načini izrabe sončne energije. Kateri so značilni za pasivno izrabo sončne energije?
- A Pravilno prezračevanje prostorov, čim več oken, raba primernih gradbenih elementov in sončni kolektorji.
 - B Čim več oken, pravilno prezračevanje prostorov, sončne celice in raba primernih gradbenih elementov.
 - C Rastlinjaki, čim več oken, pravilno prezračevanje prostorov in raba primernih gradbenih elementov.
 - D Čim več oken, rastlinjaki, pravilno prezračevanje prostorov in sončne celice.
- (1 točka)*
10. Katera ukrepa pripomoreta k zmanjšanju izgube toplote?
- A Pravilno zračenje in uporaba energetske varčnih naprav.
 - B Pravilno zračenje in zamenjava oken.
 - C Zamenjava oken in uporaba varčnega pralnega stroja.
 - D Zamenjava oken in uporaba varčnih žarnic, ki oddajajo manj toplote.
- (1 točka)*

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko ustrezne rešitve iz desnega stolpca.

11. Osnovni pojmi.

_____ Organizmi, ki živijo le na določenem območju.	1	endemiti
_____ Vrsta organizmov, ki je je po številu ali biomasi v ekosistemu največ.	2	bioindikatorji
_____ Organizmi, po katerih lahko sodimo stanje okolja.	3	halofiti
_____ Organizmi, ki naseljujejo slana območja.	4	vodilna ali dominantna vrsta

(1 točka)

12. Razširjenost in pomen vrst.

_____ morska solata (<i>Ulva sp.</i>)	1	pionirska rastlinska vrsta
_____ navadna lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	2	kozmpolitna živalska vrsta
_____ črni močeril (<i>Proteus anguinus parkelj</i>)	3	endemitska živalska vrsta
_____ breza (<i>Betula pendula</i>)	4	bioindikatorska rastlinska vrsta

(1 točka)

13. Biološki parametri.

_____ <i>Giardia, Plasmodium, Toxoplasma</i>	1	bentoški nevretenčarji
_____ <i>Escherichia coli, Shigella, Salmonella</i>	2	koliformi
_____ postranica, pijavka, ličinka enodnevnice	3	paraziti
_____ rogolist, rumeni blatnik, rogoz	4	makrofiti

(1 točka)

14. Zavarovane rastlinske vrste.

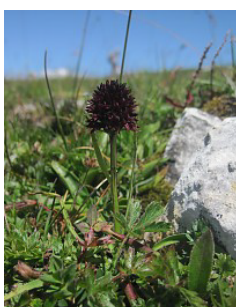
1 zoisova zvončica

(Vir: <https://www.bioportal.si/galerija/959624ce3160d6f0b0809ae58479f57e.jpg>. Pridobljeno: 15. 7. 2024.)

2 alpska možina

(Vir: <https://www.bioportal.si/galerija/7387b94ff9ab6b4b7c56bb2df1a6be69.jpg>. Pridobljeno: 15. 7. 2024.)

3 okroglostna rosika

(Vir: <https://www.bioportal.si/galerija/70092116be7f04196dfea02cb5f81ec2.jpg>. Pridobljeno: 15. 7. 2024.)

4 črna murka

(Vir: <https://www.bioportal.si/galerija/2f62f3e6ea007673f0a1fdafd1862e27.jpg>. Pridobljeno: 15. 7. 2024.)

(1 točka)

15. Laboratorijski pripomočki.

___ pinceta, trinožno stojalo, prižema, spatula, klešče za žarilne lončke	1	steklovina
___ terilnica s pestilom, izparilnica, keramični trikotnik	2	kovina
___ bireta, urno steklo, piknometar, kapalka, merilni valj	3	keramika
___ oprijemalka, klešče za epruvete, palčka, leseno stojalo za epruvete	4	les

(1 točka)

16. Uporaba lesne biomase.

___ Dolžine od 15 do 100 cm, večje debeline.	1	lesni peleti
___ Premer 9 cm in dolžina do 30 cm.	2	lesni sekanci
___ Premer 6 mm in dolžina okoli 40 mm.	3	lesni briketi
___ Dolžine do 50 mm, lahko tudi do 150 mm, majhne debeline.	4	drva

(1 točka)

Zapišite kratke odgovore na črte.

17. Kako imenujemo prehranjevanje z organizmi iste vrste?

_____ (1 točka)

18. Kako imenujemo neposreden ukrep varstva narave nekega območja s sklenitvijo pogodbe z lastnikom zemljišča, ki se obveže, da bo izvajal naloge varstva?

_____ (1 točka)

19. Kako imenujemo posodo, s katero merimo količino padavin?

_____ (1 točka)

20. S katero napravo merimo hitrost vetra?

_____ (1 točka)

Prazna stran